

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ឯកសារសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល ស្តីពី យេនឌ័រ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

គម្រោងបន្តនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុសម្រាប់លើកកម្ពស់ការ
គ្រប់គ្រងធនធានទឹក និងការប្រកបរបររកស៊ីកម្ម (NAPA Follow-Up)

ខែសីហា ឆ្នាំ ២០១៣

Empowered lives.
Resilient nations.

មាតិកា

សេចក្តីផ្តើម

មេរៀនទី ១ ៖ ផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុលើបុរស និងស្ត្រី

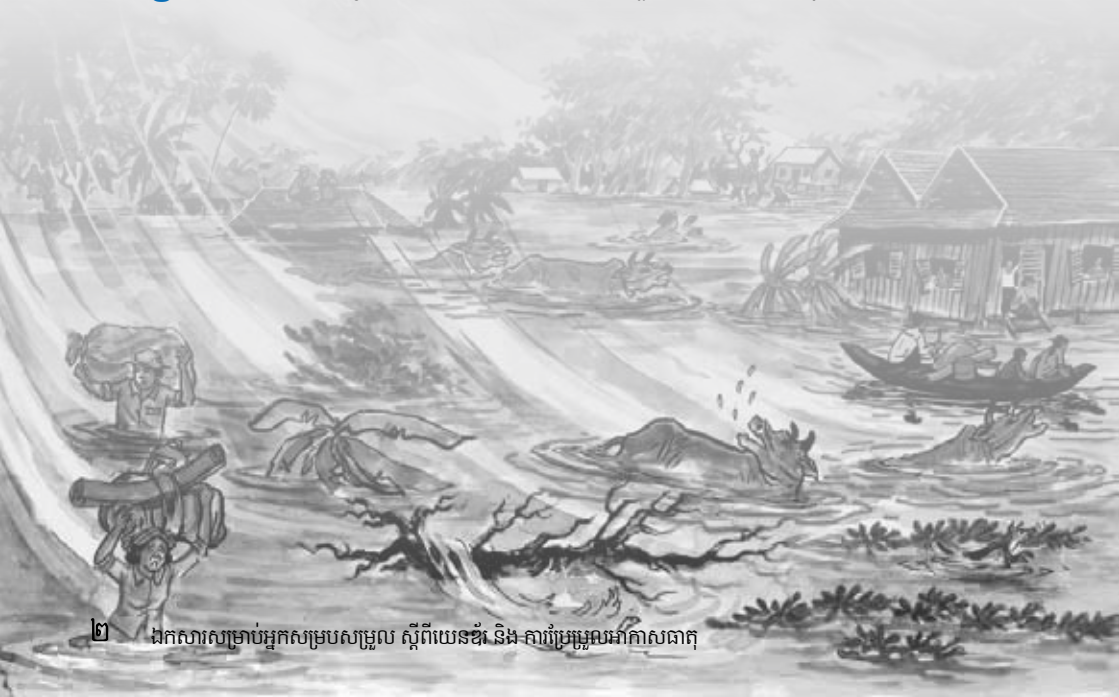
មេរៀនទី ២ ៖ សមភាពយេនឌ័រ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

មេរៀនទី ៣ ៖ តួនាទីយេនឌ័រ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

ក. តួនាទីយេនឌ័រក្នុងវិស័យកសិកម្ម

ខ. តួនាទីយេនឌ័រក្នុងវិស័យធនធានទឹក

មេរៀនទី ៤ ៖ តម្រូវការយេនឌ័រ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

អរម្ភកថា

កាលពីឆ្នាំ២០០៩ គម្រោងបន្សុំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុសម្រាប់លើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងធនធានទឹក និងការប្រកបរបរកសិកម្ម (NAPA Follow-up) បានដំណើរការអនុវត្តក្នុងខេត្តគោលដៅចំនួន០២ គឺនៅខេត្តក្រចេះនិងខេត្តព្រះវិហារ ក្នុងគោលបំណងលើកកម្ពស់សមត្ថភាពស្ថាប័នក្នុងការដោះស្រាយកាត់បន្ថយ និងបន្សុំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក៏ដូចជាលើកកម្ពស់ជីវភាព និងការយល់ដឹងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមសហគមន៍ ដែលរងគ្រោះពីផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុឲ្យមានលក្ខណៈល្អប្រសើរឡើង។ នៅឆ្នាំ២០១២ គណៈកម្មាធិការយេនឌ័រនិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ នៃក្រសួងកិច្ចការនារី ដោយបានទទួលការគាំទ្របច្ចេកទេសពីគម្រោង បានរៀបចំសៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលដល់គ្រូបង្គោលនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ស្តីពីការបញ្ចូលយេនឌ័រនិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

សៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលនេះ គឺជាឯកសារណែនាំ និងបង្ហាញផ្លូវដល់អ្នកសម្របសម្រួលដើម្បីជំនួយក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលដល់សហគមន៍ទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ អ្នកសម្របសម្រួលអាចបំពេញបន្ថែមនូវចំណុចសំខាន់ៗ ស្របតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង និងផ្លាស់ប្តូរទៅតាមតំបន់ផ្សេងៗ ដែលកើតមានការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ខ្លឹមសារក្នុងសៀវភៅនេះ បានបញ្ចូលនូវការវិភាគយេនឌ័រនិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ នៅក្នុងវិស័យកសិកម្មនិងធនធានទឹក ដើម្បីជាបច្ច័យដល់សហគមន៍អំពីវិធីសាស្ត្របន្សុំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។

ខ្ញុំសង្ឃឹមថាសៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលនេះនឹងក្លាយជាឧបករណ៍មួយដ៏មានសារៈសំខាន់ សម្រាប់គ្រូបង្គោលយកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងការសម្របសម្រួលដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ដើម្បី ទទួលបានចំណេះដឹងនិងជំនាញប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងការអនុវត្តជាក់ស្តែង។

ជាទីបញ្ចប់ ក្នុងនាមជាប្រធានគណៈកម្មាធិការយេនឌ័រនិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ខ្ញុំសូម កោតសរសើរចំពោះក្រុមការងារយេនឌ័រនិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក្រសួងកិច្ចការ នារី ក្រុមការងារក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រុមការងារក្រសួងធនធាន ទឹកនិងឧតុនិយម និងទីប្រឹក្សា UNDP គម្រោងបន្តនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ សម្រាប់លើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកនិងការប្រកបរបរកសិកម្មដែលបាន ចងក្រង និងរៀបចំសៀវភៅនេះឡើង។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៣

**អនុរដ្ឋលេខាធិការ
និងជាប្រធានគណៈកម្មាធិការ
យេនឌ័រ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ**

ប្រាក់ ច័ន្ទឈាយ

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ចំពោះក្រុមការងារយេនឌ័រនិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ នៃក្រសួងកិច្ចការនារី ដែលមាន លោកជំទាវ **ប្រាក់ ច័ន្ទណាយ** លោកស្រី **ធុតលាង វ៉ាន់នី** លោកស្រី **ជា ហ្វឺង** លោក **ថេ ឈុនហាក់** លោកស្រី **ចេង ជិនណេត** កញ្ញា **ឆន រដ្ឋា** លោក **សុខ ពិសិដ្ឋ** លោក **សៅ ចន្ទ្រាម៉ាលី** និង លោក **រឹម ច័ន្ទ្រា** ដែលបានចូលរួមរៀបចំ និងចងក្រងសៀវភៅនេះឡើង។

សូមថ្លែងអំណរគុណ លោក **ហុក គឹមធួន** ប្រធានគម្រោងថ្នាក់ជាតិ អង្គភាពគាំទ្រគម្រោងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ លោក **អ៊ុងដាវ៉ា វ៉ាធុមុនី** លោក **សួស ពិនរក្ស** លោក **មាស ប៊ុនលី** និងសហការីនៃកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ (UNDP) ដែលបានជួយពិនិត្យ និងផ្តល់យោបល់លើឯកសារនេះ។

សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ចំពោះលោកជំទាវដ្ឋមន្ត្រី លោកជំទាវរដ្ឋលេខាធិការទទួលបន្ទុក លោកជំទាវអគ្គនាយកសមភាពយេនឌ័រនិងការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច ដែលតែងតែគាំទ្រ និងផ្តល់នូវអនុសាសន៍ក្នុងរៀបរៀង និងកែលម្អសៀវភៅនេះឲ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។

សេចក្តីផ្តើម

បាតុភូតធម្មជាតិនាពេលបច្ចុប្បន្នដែលបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ បាន និងកំពុងគំរាមកំហែងដល់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ នៅតាមជនបទប្រមាណ ៧១% ដែលប្រកបបេរកសិកម្ម (ក្នុងនោះមានស្រ្តី ៥៣% ជាកសិករ) ដូចជា ធ្វើស្រែ ចំការ ចិញ្ចឹមសត្វ នេសាទ និងប្រមូលផល និងអនុផលព្រៃឈើ។ ផលប៉ះពាល់ នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុមកលើស្រ្តីខុសគ្នា ពីផលប៉ះពាល់មកលើបុរសដោយសារ តែលទ្ធភាពទទួលបានការគ្រប់គ្រងធនធាន និងការចូលរួមរបស់ស្រ្តីមានកម្រិត។ ការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុក៏បាននាំឲ្យមានវិសមភាពយេនឌ័រកើនឡើង ដែលបញ្ហានេះធ្វើ ឲ្យស្រ្តីប្រឈមនឹងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានច្រើនជាងបុរស។ ជាក់ស្តែងមានការទទួល

ស្គាល់ថា ការយកចិត្តទុកដាក់លើបញ្ហាយេនឌ័រក្នុងវិស័យកសិកម្មអាចកាត់បន្ថយ ភាពក្រីក្រ និងគ្រោះអត់ឃ្លាន។ តាមរយៈការប៉ាន់ប្រមាណរបស់អង្គការស្បៀងអាហារ និងកសិកម្ម (FAO) ឆ្នាំ២០១១ បានបង្ហាញថាប្រជាពលរដ្ឋ ១០០ លាននាក់ អាចចាកផុតពីភាពក្រីក្រ ប្រសិនបើស្ត្រីត្រូវបានគេផ្តល់ឱកាសក្នុងការទទួលបាននិង គ្រប់គ្រងធនធានដូចបុរស ពីព្រោះថាស្ត្រីជាតួអង្គដ៏សំខាន់ក្នុងការផលិត និងផ្តល់ ចំណីអាហារ ។ នៅក្នុងរបាយការណ៍នេះក៏បានបង្ហាញថា ការទទួលបានការគ្រប់គ្រង ធនធាន និងការសម្រេចចិត្តរបស់ស្ត្រីនៅគ្រប់កម្រិត នៅមានកម្រិតនៅឡើយ។

ក្នុងចំណែកមួយដើម្បីឆ្លើយតបនឹងបញ្ហាយេនឌ័រក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍និងកម្មវិធីការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ គម្រោងបន្តនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុសម្រាប់លើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រង ធនធានទឹកនិងការប្រកបរបរកសិកម្ម (NAPA Follow-Up) សហការជាមួយដៃគូ ពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីរៀបចំឯកសារសម្រាប់បណ្តុះបណ្តាល និងផ្សព្វផ្សាយអំពីទស្សនៈទាន ជាមូលដ្ឋាន ដែលទាក់ទងនឹងយេនឌ័រនិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក្នុងទម្រង់ជាផ្ទាំង រូបភាពនិងឯកសារព័ត៌មាន។ លើសពីនេះគម្រោងបានរៀបចំឯកសារណែនាំសម្រាប់ អ្នកសម្របសម្រួលមួយទៀត ដើម្បីជាជំនួយការផ្សព្វផ្សាយបង្កើនការយល់ដឹងកាន់តែ ទូលំទូលាយដល់ប្រជាពលរដ្ឋ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ឆ្ពោះទៅកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះរបស់ស្ត្រីនិងកុមារី តាមរយៈការពង្រឹងសមត្ថភាព ការលើកកម្ពស់ការចូលរួមក្នុងការសម្រេច ការជំរុញ លើកទឹកចិត្ត និងការផ្តល់ឱកាសក្នុងសកម្មភាពបន្តនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និង ការចិញ្ចឹមជីវិតប្រកបដោយនិរន្តរភាព

មេរៀនទី ១

ផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុលើបុរស និងស្ត្រី

គោលបំណង៖

ចុងបញ្ចប់នៃមេរៀនអ្នកចូលរួមអាចកំណត់បាននូវផលប៉ះពាល់មកលើស្ត្រី និងមូលហេតុនៃភាពងាយរងគ្រោះរបស់ស្ត្រី បណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

- រយៈពេល ៖ ១ ម៉ោង
- វិធីសាស្ត្រ ៖ សំណួរបំផុសគំនិត ការចែករំលែករបស់អ្នកចូលរួម សង្ខេបការពិភាក្សា និងការបង្ហាញរបស់អ្នកសម្របសម្រួល។
- ឧបករណ៍ ៖ ផ្ទាំងផ្គត់រូបភាព ផ្ទាំងរូបភាព រូបថត ។

ដំណើរការ ៖

អ្នកសម្របសម្រួលចាប់ផ្តើមដោយសំណួរបំផុសគំនិតដូចខាងក្រោម ៖

- តើអ្វីជាយេនឌ័រ?
- តើអ្វីជាការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ?
- តើបុរស និងស្ត្រីទទួលរងផលប៉ះពាល់អ្វីខ្លះពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ?

.....

.....

.....

អ្នកសម្របសម្រួលកត់ត្រាយោបល់អ្នកចូលរួម ។ អ្នកសម្របសម្រួល អាចរៀបចំយោបល់អ្នកចូលរួមតាមទម្រង់ព័ត៌មានគំរូ អំពីផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ រវាងបុរស និងស្ត្រី ដូចខាងក្រោម៖

ផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	បញ្ហាទាក់ទងយេនឌ័រ
ខូចខាតដំណាំ និងសត្វពាហនៈ ដែលនាំឲ្យផលិតផលកសិកម្មសម្រាប់ចិញ្ចឹមជីវិតថយចុះ	ស្ត្រីមានតួនាទីក្នុងការធានានូវសន្តិសុខស្បៀងសម្រាប់គ្រួសារ។
អសន្តិសុខស្បៀង	ថយចុះ ឬបាត់បង់ប្រភេទអាហារដែលរកដោយស្ត្រីសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងគ្រួសារជាពិសេស អាហារដែលមានស្រាប់នៅក្នុងសហគមន៍។
ប្រភពទឹកផងស្អាត និងខ្វះទឹកស្អាតប្រើប្រាស់	ស្ត្រីកើនឡើងនូវការងារបន្ថែមដើម្បីស្វែងរកទឹក ប្រើប្រាស់ក្នុងសហគមន៍។
កើនបន្ទុកការងារបន្ថែមដើម្បីផលិតស្បៀង និងសកម្មភាពចិញ្ចឹមជីវិត	ជាទូទៅ កុមារី និងស្ត្រីទទួលរាប់រងក្នុងការដងទឹក រកអុស និងជួយសកម្មភាពចិញ្ចឹមជីវិតច្រើន។ ពួកគេកាន់តែពុំមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ទៅរៀន។
ការប្រែប្រួលបរិស្ថានទំនងជានាំឲ្យមានចំណាកស្រុក	បុរសភាគច្រើនទំនងជានឹងធ្វើចំណាកស្រុកពេញមួយរដូវ ឬ មួយឆ្នាំ។ ស្ត្រីជាមេគ្រួសារដែលនៅផ្ទះជាអ្នកទីទួលក្របំផុត។ បន្ទុកការងាររបស់ស្ត្រី កូនរបស់ពួកគាត់ និងចាស់ជរាកើនឡើងដោយសារចំណាកស្រុករបស់បុរស។
ផលប៉ះពាល់បរិស្ថានអាចធ្វើឲ្យមានហានិភ័យនៃជម្ងឺកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ	ស្ត្រីកើនបន្ទុកការងារដោយសារពួកគេមានតួនាទីជាអ្នកថែទាំក្នុងគ្រួសារ។ បាត់បង់រុក្ខជាតិឱសថដែលស្ត្រីរកឬប្រើប្រាស់។
ការកើនឡើងនៃជម្ងឺបង្កដោយទឹក	ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះងាយនឹងមានជម្ងឺបង្កដោយទឹកមិនស្អាត។ ជម្ងឺស្លេកស្លាំងបង្កដោយជម្ងឺគ្រុនចាញ់ ជាហេតុនាំមានមរណៈភាពមាតា។

ការផុតពូជនៃប្រភេទសត្វ ការ
ប្រែប្រួលប្រភេទសត្វធ្វើកំប៉ុស្តិ៍
ការកាត់ផ្តាច់ទំនាក់ទំនងអតិ
សុខុមប្រាណ ការផ្លាស់ប្តូរ។

ការប្រែប្រួលចំនួន និងគុណភាពនៃធន
ធានធម្មជាតិអាចធ្វើឲ្យផលិត
ភាពនៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីថយចុះ។

ដោយពុំមានលទ្ធភាព និងការគ្រប់គ្រងពេញលេញលើ
ធនធានធម្មជាតិ (ដីធ្លី ទឹក សត្វពាហនៈ ព្រៃឈើ) ស្ត្រីទំនង
ជាមិនអាចដោះស្រាយផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាស
ធាតុបានឡើយ។ ទឹកសម្រាប់ផឹកមានតិច មានន័យថា ស្ត្រី
ត្រូវប្រឹងប្រែងបន្ថែមទៀត ដើម្បីរកទឹក ស្ពាន ការពារ និងបែង
ចែកទឹក។ ថយចុះធនធានព្រៃឈើដែលស្ត្រីប្រើប្រាស់។ ជា
ធម្មតា ស្ត្រីពឹងផ្អែកលើដំណាំច្រើនមុខ (កសិកម្មចម្រុះ)
ដើម្បីតម្រូវទៅតាមការផ្លាស់ប្តូរអាកាសធាតុ ប៉ុន្តែការ
ប្រែប្រួលសីតុណ្ហភាពជាអចិន្ត្រៃយ៍នឹងធ្វើឲ្យកសិកម្មចម្រុះ
និងឱសថបុរាណថយចុះ។

បំណាច់ :

ព័ត៌មានខាងលើនេះគ្រាន់តែជាព័ត៌មានជំនួយដល់អ្នកសម្របសម្រួលសម្រាប់ដឹកនាំ
ការពិភាក្សា ដូចនេះអ្នកសម្របសម្រួលអាចបន្ថែម ឬកែសម្រួលព័ត៌មាន ស្របតាមស្ថាន
ភាពជាក់ស្តែង ។

ដោយភ្ជាប់ជាមួយនឹងយោបល់អ្នកចូលរួម អ្នកសម្របសម្រួលសួរសំណួរបន្ត
" តើស្ត្រីនិងបុរស អ្នកណាទទួលរងផលប៉ះពាល់ខ្លាំងជាង ? មូលហេតុអ្វី ? "

អ្នកសម្របសម្រួលកត់ត្រាយោបល់អ្នកចូលរួម និងបញ្ជាក់ថា ការប្រែប្រួល
អាកាសធាតុ លើស្ត្រីខ្លាំងជាងបុរស ។ មូលហេតុសំខាន់ៗមានដូចខាងក្រោម ៖

**មូលហេតុដែលបញ្ជាក់ថាស្ត្រី អាចរងផលប៉ះពាល់នៃ
ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ខ្លាំងជាងបុរស ៖**

- ១. អ្នកក្រីក្រភាគច្រើនជាស្ត្រី
- ២. សមត្ថភាព និងការយល់ដឹងទូទៅទាបជាងបុរស
- ៣. ស្ត្រីធ្វើការនៅក្នុងវិស័យដែលងាយទទួលរងផលប៉ះពាល់ ជាពិសេស កសិកម្ម
- ៤. ស្ត្រីទទួលបានបន្ទុកក្នុងការថែទាំ និងជ្រើសរើសសព្វដុំ ប៉ុន្តែស្ត្រីទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលផ្នែក
បច្ចេកវិទ្យានៅមានកម្រិត
- ៥. ស្ត្រីជាមនុស្សចម្បងក្នុងការផ្តល់ការថែទាំគ្រួសារ និងកូន
- ៦. ស្ត្រីទទួលបានលទ្ធភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ធនធាន (ដីធ្លី សត្វពាហនៈ ឧបករណ៍ និងឥណទាន)
សេវាកម្ម និងការសម្រេចចិត្តតិចតួច
- ៧. លទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មានរបស់ស្ត្រីមានកម្រិត
- ៨. ការចូលរួមធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់ស្ត្រីនៅមានកម្រិត

សរុប ៖

អ្នកសម្របសម្រួលសង្ខេបឡើងវិញ អំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ពិតជាមាន
ផលប៉ះពាល់មកលើបុរស និងស្ត្រីនៅសហគមន៍ ជាពិសេសស្ត្រី ដោយហេតុថា
អ្នកក្រីក្រភាគច្រើនជាស្ត្រី សមត្ថភាព និងការយល់ដឹង និងលទ្ធភាពទទួល
បានព័ត៌មានរបស់ស្ត្រីមានកម្រិតបើធៀបជាមួយនឹងបុរស។ល។

មេរៀនទី ២

សមភាពយេនឌ័រ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

គោលបំណង ៖

ចុងបញ្ចប់នៃមេរៀនអ្នកចូលរួមអាចពន្យល់អំពីសមភាពយេនឌ័រ និងដោះស្រាយ
វិសមភាពយេនឌ័រ ដើម្បីមិនចំណែកកាត់បន្ថយ ភាពងាយរងគ្រោះរបស់ស្ត្រី
បណ្តាលមកពីផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

រយៈពេល ៖ ៣០ នាទី

វិធីសាស្ត្រ ៖ សំណួរបំផុសគំនិត ការចែករំលែករបស់អ្នកចូលរួម សង្ខេបការ
ពិភាក្សា និងការបង្ហាញ របស់អ្នកសម្របសម្រួល។

ឧបករណ៍ ៖ ផ្ទាំងផ្គុំរូបភាព ផ្ទាំងរូបភាព រូបថត ។

ដំណើរការ ៖

អ្នកសម្របសម្រួលសួរបំផុសគំនិតនូវអត្ថន័យ ឬខ្លឹមសារនៃពាក្យសមភាព
យេនឌ័រ និងកត់ត្រាយោបល់អ្នកចូលរួម។

- តើសមភាពយេនឌ័រជាអ្វី ?

.....

.....

.....

ព័ត៌មានសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល

សមភាពយេនឌ័រ មានន័យថា មនុស្សទាំងអស់ដោយមិនគិតពីភេទ ត្រកូល ជនជាតិ សាសនា អាយុ ស្ថានភាពគ្រួសារ លក្ខណៈរូប ឬរបៀបរស់នៅ ទទួលបាននូវការយកចិត្តទុកដាក់ ឱកាស ការទទួលស្គាល់ ការគោរពសិទ្ធិ និងស្ថានភាពដូចគ្នា។

អ្នកសម្របសម្រួលបន្តសួរសំណួរបំផុតគំនិត និងកត់ត្រាយោបល់ អ្នកចូលរួមដូចខាងក្រោម ៖

- តើក្នុងសហគមន៍អ្នក មានសមភាពយេនឌ័រដែរឬទេ ? ហេតុអ្វី ?

.....

.....

- តើមានបញ្ហាវិសមភាពយេនឌ័រក្នុងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុអ្វីខ្លះ ?

.....

.....

- តើត្រូវធ្វើដូចម្តេចដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហារវាងបុរស និងស្ត្រី ក្នុងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ?

.....

.....

បញ្ជីព័ត៌មានសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួលអំពីដំណោះស្រាយមួយចំនួន ក្នុងការលើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់ស្ត្រីក្នុងការបន្សុំការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ព័ត៌មានសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល

- ផ្លាស់ប្តូរផ្នត់គំនិតចាស់ដែលយល់ថាស្ត្រីទន់ខ្សោយ
- ផ្តល់ឱកាសដល់ស្ត្រីចូលរួមធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត និងមានតួនាទីជាអ្នកដឹកនាំ
- ផ្លាស់ប្តូរជំនឿ និងបង្កើនទំនុកចិត្តរបស់ស្ត្រី
- កសាងសមត្ថភាព និងពង្រឹងអំណាចស្ត្រី
- ពង្រឹងភាពអង់អាចដល់ស្ត្រី សំដៅលើការលើកទឹកចិត្តស្ត្រី ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ត្រី និងបង្កើនលទ្ធភាពស្ត្រី ក្នុងការទទួលបាននូវសេវាធនធាននានា ដូចជាជំនាញជាក់លាក់ និងទុនវិនិយោគសម្រាប់ស្ត្រី ក្នុងសកម្មភាពផលិត និងការបង្កើនសេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ។
- បង្កើនការគិតគូរបញ្ហាយេនឌ័រ និងបង្កលក្ខណៈសមស្របជាពិសេសស្ត្រីក្នុងការចូលរួមគ្រប់សកម្មភាពក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ (ទទួលព័ត៌មាន ទទួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាល)

សរុប ៖

អ្នកសម្របសម្រួលសង្ខេបឡើងវិញ និងផ្តល់ពាក្យគន្លឹះ អំពីទំនាក់ទំនងសមភាពយេនឌ័រ វិសមភាពយេនឌ័រ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ថែមទាំងដំណោះស្រាយមួយចំនួនក្នុងការដោះស្រាយនូវរាល់វិសមភាពទាំងនោះ។

មេរៀនទី ៣

តួនាទីយេនឌ័រ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

គោលបំណង ៖

ចុងបញ្ចប់នៃមេរៀនអ្នកចូលរួមអាចកំណត់តួនាទីយេនឌ័រ និងឥទ្ធិពលនៃ
ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុលើតួនាទីយេនឌ័រ។

រយៈពេល ៖ ១ម៉ោង ៣០នាទី

វិធីសាស្ត្រ ៖ សំណួរបំផុសគំនិត ការចែករំលែករបស់អ្នកចូលរួម
សង្ខេបការពិភាក្សា និងការបង្ហាញរបស់អ្នកសម្របសម្រួល។

ឧបករណ៍ ៖ ផ្ទាំងផ្គត់រូបភាព ផ្ទាំងរូបភាព រូបថត ។

ដំណើរការ ៖

អ្នកសម្របសម្រួលសួរសំណួរបំផុសគំនិត និងកត់ត្រាយោបល់អ្នកចូលរួម ៖

- តើបុរស និងស្ត្រីមានតួនាទីអ្វីខ្លះក្នុងសហគមន៍ និងគ្រួសារ ?

.....

.....

.....

.....

.....

ព័ត៌មានសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល

- **កសិកម្ម** ៖ ការជ្រើសរើសពូជ ការរៀបចំដី ការសាបស្រង់ ដកស្ទូង ការថែទាំ ការត្រួតពិនិត្យ ការបោកបែន ការដឹកជញ្ជូន ការទុកដាក់ពូជ ការទុកហូប ការកែច្នៃ និងការលក់ផលិតផល។ល។
- **ការចិញ្ចឹមសត្វ** ៖ ការជ្រើសរើសពូជ ការធ្វើទ្រុឌ ការថែទាំ (ការផ្តល់ទឹកចំណី អនាម័យ...) ការលក់ដូរ ។ល។
- **ធនធានទឹក** ៖ ការរកទឹកសម្រាប់ផឹក ដាំស្ល ដុសលាង អនាម័យ និងចិញ្ចឹម សត្វពាហនៈតូចៗ ប្រើប្រាស់ និងគ្រប់គ្រងទឹកសម្រាប់ស្រោចស្រព ឬ កសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ និងសម្រាប់ឧស្សាហកម្ម (Fisher ២០០៦);
- **ធនធានធម្មជាតិ** ៖ រកអុស បោចវល្លិ បេះដូរត្រីផ្លែឈើព្រៃឱសថបុរាណ...
- តើការប្រែប្រួលអាកាសធាតុប៉ះពាល់លើបុរេស និងស្ត្រីដូចគ្នាដែរឬទេ ? ហេតុអ្វី ?

ព័ត៌មានសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល

ប្រសិនបើចំណុចខាងក្រោមនេះ រវាងបុរេស និងស្ត្រីមិនដូចគ្នា ពួកគាត់ក៏ទទួល រងនូវផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុមិនដូចគ្នាដែរ។

- កម្រិតពឹងផ្អែកលើធនធានសម្រាប់ការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ
- ទំនាក់ទំនងមិនស្មើភាពនៅក្នុងការប្រើប្រាស់ និងការគ្រប់គ្រង
- ការបែងចែកផលប្រយោជន៍
- ភាពជាម្ចាស់ និងសិទ្ធិលើធនធាន
- ការយល់ដឹងផ្សេងគ្នាអំពីធនធាន និងបញ្ហារបស់វា

- តើការប្រែប្រួលអាកាសធាតុមានផលប៉ះពាល់លើការប្រកបមុខរបរចំពោះបុរេស និងស្ត្រី ដូចម្តេច ?

.....

.....

.....

តារាងព័ត៌មានសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួលអំពីផលប៉ះពាល់ខុសៗគ្នា
លើតួនាទីរបស់បុរស និងស្ត្រី។

ស្ត្រី	បុរស	ទំនាក់ទំនងនឹងភាពងាយរងគ្រោះពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
នៅផ្ទះមើលថែទាំកូន និងចាស់ជរា ព្រមទាំងអ្នកជម្ងឺជាសមាជិកក្នុងគ្រួសារ	ធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីទទួលបានឱកាសរកប្រាក់ចំណូល	លទ្ធភាពរបស់បុរសធ្វើចំណាកស្រុកស្វែងរកឱកាសរកប្រាក់ចំណូល ធ្វើឲ្យពួកគាត់កាន់តែងាយស្រួលក្នុងការដោះស្រាយវិបត្តិ និងអាចជួយឧបត្ថម្ភដល់គ្រួសារទាំងមូល។ ប៉ុន្តែការធ្វើចំណាកស្រុករបស់បុរស តែងតែបង្កើនការងារបន្ថែមទៀតដល់ស្ត្រី ដោយសារពួកគេ (ស្ត្រី) នៅផ្ទះ គ្រប់គ្រងផ្ទះសម្បែងលើសពីការងារប្រចាំ។ វាថែមទាំងបង្កើននូវហានិភ័យលើស្ត្រី ដូចជា អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងការឆ្លងមេរោគអេដស៍ HIV ។
ដាំដំណាំនៅជុំវិញផ្ទះ និងចិញ្ចឹមសត្វ	ដាំដំណាំសម្រាប់លក់ និងចិញ្ចឹមសត្វ	ទាំងដំណាំ និងសត្វពាហនៈត្រូវរងផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលមានសារៈសំខាន់យ៉ាងខ្លាំងសម្រាប់សន្តិសុខស្បៀង ឬផ្គត់ផ្គង់ក្នុងគ្រួសារ។ បុរសតែងតែទាមទារនូវដីដែលមានជីជាតិជាងសម្រាប់ដាំដុះដំណាំដែលទីផ្សារត្រូវការ ចំណែកស្ត្រីដាំដុះដំណាំតាមគ្រួសារលើដីដែលមិនសូវមានជីជាតិ។

ទទួលរ៉ាប់រងក្នុងការរៀបចំ និងទុកដាក់អាហារ	ទទួលរ៉ាប់រងលក់ដូរផលិតផល (មានតម្លៃ) និងសត្វពាហនៈ	ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុមានទំនាក់ទំនងជាមួយការរៀបចំ និងទុកដាក់អាហារ (ទឹកសម្រាប់ដាំស្ល និងភាពងាយរងគ្រោះចំពោះការទុកដាក់ អាហារដោយសារហេតុការន៍ធ្ងន់ធ្ងរ ដូចជា ព្យុះកំបុតត្បូង និងទឹកជំនន់) ។ ការប្រមូលផលអាចនឹងត្រូវថយចុះ ឬបំផ្លាញដោយអាកាសធាតុប្រែប្រួល ទឹកជំនន់ឬគ្រោះរាំងស្ងួត។ ហេតុការណ៍ទាំងនេះប៉ះពាល់ដល់ តម្លៃទីផ្សារ និងផលិតផលនៅសល់សម្រាប់លក់ ដែលដាក់សម្ពាធលើទាំងស្ត្រី និងបុរសក្នុងការរកប្រភពចំណូលដទៃទៀត និងបន្ថយការចំណាយចាំបាច់ (ឧទាហរណ៍ ថ្លៃសាលារៀន) ។ អំឡុងពេលខ្វះខាត ស្ត្រីតែងតែរំពឹងផ្តល់អាហារដល់សមាជិកគ្រួសាររបស់ខ្លួនមុន។
មានចំណូលទាប និងច្រើនពីផ្នែកលើការសន្សំសំចៃ	មានចំណូលខ្ពស់ និងមានកម្មសិទ្ធិលក់ដីធ្លី និងទ្រព្យដទៃទៀត	ជាទូទៅ បុរសមានលុយ និងទ្រព្យដទៃទៀតច្រើនជាងស្ត្រី។ ការសន្សំ របស់បុរសផ្តល់ឲ្យសម្រាប់តែនៅពេលលំបាក និងទ្រព្យដែលធ្វើឲ្យពួកគេងាយស្រួលក្នុងការប្រកបរបរជាជម្រើសដទៃទៀតសម្រាប់ចិញ្ចឹមជីវិត។
មានការអប់រំ និងទទួលព័ត៌មានតិចតួច	មានការអប់រំ និងទទួលព័ត៌មានច្រើន	ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យអាកាសធាតុចំពោះផលិតកម្មកសិកម្មតម្រូវឲ្យមានព័ត៌មានជំនាញ និងបច្ចេកវិទ្យាថ្មី ដូចជា ការព្យាករណ៍រដូវកាល ការវិភាគហានិភ័យ និងការធ្វើកសិកម្មតាមបែបសន្សំសំចៃទឹក។ បុរសទំនងជាមានលទ្ធភាពច្រើនក្នុងការប្រើប្រាស់ធនធានទាំងនេះ ចំណេះដឹង និងអំណាចប្រើប្រាស់ធនធានទាំងនោះ ដូច្នេះត្រូវបានបំពាក់បំប៉នយ៉ាងប្រសើរសម្រាប់បន្ស៊ាំ។ ព័ត៌មានថ្មីនិងចាស់អាចមានសារៈសំខាន់ក្នុងការបន្ស៊ាំ។

មានអំណាច តិចតួចលើហិរញ្ញវត្ថុ គ្រួសារ និង ទ្រព្យដទៃទៀត	មានអំណាចច្រើន លើហិរញ្ញវត្ថុគ្រួសារ និងទ្រព្យដទៃទៀត	ដោយពុំមានអំណាចសម្រេចចិត្តលើធនធានក្នុង គ្រួសារ និងហិរញ្ញវត្ថុ សមត្ថភាពរបស់ស្ត្រីក្នុងការ គ្រប់គ្រងហានិភ័យនៅមានកម្រិត ឧទាហរណ៍ ការធ្វើកសិកម្មដំណាំ ការទុកដាក់អាហារ ឬគ្រាប់ពូជ ឬការសន្សំ។
មានការចូលរួមមិន ពេញលេញក្នុង នយោបាយ សហគមន៍	មានការចូលរួម យ៉ាងសម្បើមក្នុង នយោបាយ សហគមន៍ និងធ្វើ សេចក្តីសម្រេច	បុរសទំនងជាមានឥទ្ធិពលច្រើនលើគោល នយោបាយលើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ចមូលដ្ឋាន និងកម្មវិធី ជាងស្ត្រី។
ប្រឈមនឹង ការដាក់ កម្រិតដោយ វប្បធម៌/បម្រាមមិន ឲ្យដើរហើរ	ប្រឈមនឹងការ ដាក់កម្រិត វប្បធម៌តិចតួច ក្នុងការដើរហើរ	ការដើរហើរ គឺជាកត្តាសំខាន់មួយក្នុងការទទួល ព័ត៌មាន និងសេវាសាធារណៈ។ វាមានសារៈសំខាន់ ផងដែរសម្រាប់គេចចេញពីគ្រោះថ្នាក់បង្កដោយ លក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុធ្ងន់ធ្ងរ។ ស្ត្រីមានហានិភ័យ ខ្ពស់ពីហេតុការណ៍ទាំងនោះ ប៉ុន្តែបុរស មាន តួនាទីក្លាហាន អាចនឹងមានហានិភ័យផងដែរ។

ចំណាំ ៖

ព័ត៌មានទាំងនេះអាចប្រែប្រួលទៅតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងនីមួយៗ។

សរុប ៖

អ្នកសម្របសម្រួលសង្ខេប និងផ្តល់ពាក្យគន្លឹះមួយចំនួនឡើងវិញ អំពីផល
ប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក្នុងការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត
ប្រចាំថ្ងៃរបស់បុរស និងស្ត្រី។

គោលបំណង ៖

ចុងបញ្ចប់នៃមេរៀនអ្នកចូលរួមអាចកំណត់តម្រូវការយេនឌ័រ និងដំណោះស្រាយដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម ដែលបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

រយៈពេល ៖ ១ម៉ោង

វិធីសាស្ត្រ ៖ សំណួរបំផុសគំនិត ការចែករំលែករបស់អ្នកចូលរួម សង្ខេបការពិភាក្សា និងការបង្ហាញរបស់អ្នកសម្របសម្រួល។

ឧបករណ៍ ៖ ផ្ទាំងផ្គត់រូបភាព ផ្ទាំងរូបភាព រូបថត ។

ដំណើរការ ៖

អ្នកសម្របសម្រួល សួរសំណួរបំផុសគំនិត និងកត់ត្រាយោបល់អ្នកចូលរួម ៖

- តើបុរស និងស្ត្រីមានតម្រូវការអ្វីខ្លះ ?
-
-
-
-
-

តារាងព័ត៌មានសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួលអំពីតម្រូវការរបស់បុរស និងស្ត្រី។

ព័ត៌មានសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល

- តម្រូវការចំពោះមុខ ៖ កើតចេញពីស្ថានភាពជាក់ស្តែងដែលស្ត្រី និងបុរស បានជួបប្រទះ ក្នុងការអនុវត្តការងារដែលកំណត់ដោយសង្គម ក្នុង ជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃដូចជា ចំណី អាហារ ទឹក ជម្រក ។ល។
- តម្រូវការយុទ្ធសាស្ត្រ ៖ កើតចេញមកពីបញ្ហាឋានៈ តួនាទី និងសិទ្ធិ អំណាចក្នុងសង្គម។ ស្ត្រីភាគច្រើនមានឋានៈ តួនាទី និងសិទ្ធិអំណាច តិចតួច ពិសេសការធ្វើសេចក្តីសម្រេចនៅក្នុងសង្គម។

- ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមដែលបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ តើត្រូវមានតម្រូវការយេនឌ័រអ្វីខ្លះ ?

.....

.....

តារាងព័ត៌មានសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួលអំពីតម្រូវការដែលបណ្តាលមកពីបញ្ហាប្រឈមនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។

ព័ត៌មានសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល

- តម្រូវការយេនឌ័រដែលត្រូវដោះស្រាយ ៖ សិទ្ធិសុខភាព អាហារ ទឹក វប្បធម៌ ការចូលរួម ការវិសមភាពក្នុងសង្គមជាដើម។
- សមត្ថភាព និងតម្រូវការទាក់ទងដែលត្រូវដោះស្រាយរួមមាន ៖
 ១. ការផ្តល់ និងទទួលបានព័ត៌មាន
 ២. ភាពអង់អាចក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេច
 ៣. បង្កើនចំណេះដឹង និងសមត្ថភាព
 ៤. ការទទួលបាន និងគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ និងធនធាន (ទាំងថវិកា និងសម្ភារ)
 ៥. ធនធានសង្គម
 ៦. ការបណ្តុះបណ្តាល
 ៧. បច្ចេកវិទ្យា និងសិទ្ធិសម្រេចជ្រើសរើសបច្ចេកវិទ្យាដែលត្រូវទទួលយក។

សរុប ៖

អ្នកសម្របសម្រួលសង្ខេប និងផ្តល់ពាក្យគន្លឹះមួយចំនួនឡើងវិញ អំពីតម្រូវការរបស់បុរស និងស្ត្រី ដើម្បីផ្តល់យុទ្ធសាស្ត្រដោះស្រាយ ឬឆ្លើយតប។

ឯកសារពិគ្រោះ ៖

- ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត
(ក្រសួងបរិស្ថាន ឆ្នាំ២០០៤)
- គេហទំព័រ <http://www.preventionweb.net> ឆ្នាំ២០១១
- ក្រសួងបរិស្ថាន ឆ្នាំ២០១០
- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ឆ្នាំ២០១០
- គណៈកម្មការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១០
- The Little REDD Book, Global Canopy Programme (GCP) ឆ្នាំ២០០៨
- UNEP ឆ្នាំ២០០៨
- ក្រសួងកិច្ចការនារី ឆ្នាំ២០១១
- ក្រុមការងារអន្តររដ្ឋាភិបាលស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (IPCC) ឆ្នាំ២០០៧

ទំនាក់ទំនង

លោកជំទាវ ប្រាក់ ច័ន្ទណាយ
អនុរដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងកិច្ចការនារី/
ប្រធានគណៈកម្មាធិការយេនឌ័រ
និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
អាគារលេខ៣ មហាវិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់វត្តភ្នំ
ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ
ទូរស័ព្ទ ៖ +៨៥៥ (០)២៣ ២១៦ ៧០៤
+៨៥៥ (០)១២ ៨២២ ៦៥៨
អ៊ីម៉ែល ៖ channay.prak@yahoo.com

លោក ហុក គឹមធួន
ប្រធានគម្រោងថ្នាក់ជាតិ
អង្គភាពគាំទ្រគម្រោង ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់
និងនេសាទ (MAFF PSU)
អាគារលេខ២០០ មហាវិថីព្រះនរោត្តម
សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ
ទូរស័ព្ទ ៖ +៨៥៥ (០)២៣ ៩៩៣ ៣៤២
អ៊ីម៉ែល ៖ kimthourn@gmail.com